

OSSERVATORIO LETTERARIO

*** Ferrara e l'Altrove ***

Magyar nyelvű online melléklet - Supplemento online in lingua ungherese

<http://www.osservatorioletterario.net> - <http://xoomer.virgilio.it/bellelettere/> - <http://www.testvermuzsak.gportal.hu>

Ferrara, 2007. május 29. Kedd

Erdély és Magyarország: két ország, egy nemzet az Európai Unióban Kolozsvári tudományos konferencia az erdélyi magyarság érdekérvényesítési lehetőségeiről

- Az 1992-es Kolozsvári Nyilatkozat műhelymunkát eredményezett és nem cselekvést. Politikai okok miatt az RMDSZ kormányra kerülésével jegelték az autonómia kérdését. Az 1998-as csernátóni fórum kivételével az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács megalakulásáig az önrendelkezés kérdése lekerült a napirendről. Pedig a székely ember gondolkodásában fontos fogalom az önrendelkezés - jelentette ki Ferencz Csaba, a Székely Nemzeti Tanács tájékoztatási alelnöke 2007. május 24-én azon a konferencián, melyet Kolozsváron tartottak neves erdélyi és magyarországi szakemberek bevonásával.

Ferencz Csaba rámutatott: mivel a belső ellenzék kimaradt az RMDSZ-ből (Tőkés László tiszteletbeli elnököt kizárták, A szerző megj.), hamarosan megalakult az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és a Székely Nemzeti Tanács. Mintegy három hét alatt megalakultak a települési- és széki tanácsok. Ezt követően több száz önkéntes bevonásával népszavazást tartottak, ahol arra várták a választ: akarja-e az erdélyi magyarság az autonómiát? A 150 településen tartott népszavazás 170 ezer szavazattal 99, 2%-os pozitív eredménnyel zárult. A népszavazást június végén zárják le, majd ezt követően az ENSZ-hez fordulnak autonómia igényük támogatása érdekében.

Bognár Zoltán politológus előadásában hangsúlyozta: - Tizenöt törvénytervezet készült el az erdélyi és partiumi magyarság önrendelkezési jogainak megvalósítása érdekében, melynek szerzői kivétel nélkül magyarok, ám a törvénytervezetek sajnálatos módon elbuktak a Román Parlamentben. Bognár hallgatóságának példaként állította az Európai Unióban működő autonómia megoldásokat. Autonómiát élveznek például a Belgiumban vagy Dániában élő németek, az Egyesült Királyságban élő skótok, walesiek és írek, továbbá a Finnországban élő svédek, vagy a Spanyolországban élő katalánok és baszkok stb.

A budapesti kormányzatok magyarságpolitikájáról szólt Bárdi Nándor történész, aki elemezte a magyar-magyar kapcsolatokat, beszélt a nemzetközi és kétoldalú kisebbségvédelemről, továbbá a támogatáspolitikáról. Véleménye szerint az Antall-kormány törekedett az "összmagyarság" tudatosítására, Antall József lélekben tizenötmillió magyar miniszterelnöke kívánt lenni. Az első szabadon választott kormány 1990-ben a kisebbségpolitikát a nemzetközi emberi- és kisebbségjogi normákhoz alakította. Törekedtek a mintaadó intézményi modell kialakítására, illetve a határon túli magyarok véleménye nélkül nem hoztak fontos döntéseket. A Horn-kormány fő szempontnak tartotta: a határon túli magyarsággal kapcsolatos politizálás ne veszélyeztesse a térség stabilitását. Az Orbán-kormány idején a határon túli magyarság problematikája fő kérdéssé minősült. Nagyméretű programok indultak be: megalakult a MÁÉRT, aktív működésbe kezdett a Határon Túli Magyarok Hivatala, létrejött a státusztörvény, beindult a felsőoktatás fejlesztése. Alapítványok hatékony működése kezdődött meg ebben a kormányciklusban. A Medgyessy-kormány idején konszolidálódott a kedvezménytörvény, illetve a támogatáspolitikai döntéseket a helyi elíttek kezébe adták. (Ennek következtében aránytalanságok alakultak ki. A szerző megj.) A Gyurcsány-kormány a baloldali identitás-közösség építésén fáradozott, a HTMH-t leépítette, majd megszüntette s létrehozta a Szülőföld Alapot. Bárdi szólt a magyarságpolitika bénultságának okairól is.

A kétnapos konferencia fővédnöke, Gál Kinga fideszes európai parlamenti képviselő, aki előadásában kifejtette: - Bízok a fiatalok tudásában, szakértelmében, és vitalitásukban. Feltette a kérdést: - Mit ad az Európai Unió az erdélyi kisebbségben élő magyar közösségeknek? Lehet, hogy sokakat kijózanító választ adott a politikus asszony, de megállapította: - Az EU nem ad autonómiát az erdélyi közösségeknek. Nem Brüsszel és Strasbourg oldja meg ezt a kérdést, hanem az erdélyi közösségeknek kell kiharcolniuk az

autonómiát. Bár, mint mondta Brüsszel segíthet abban, hogy Bukarest jobban odafigyeljen erre a kérdésre. Gál Kinga rámutatott: Azok a közösségek tudnak autonóm módon gondolkodni, ahol a közösségi tulajdon erős és védett. Ezért fontos, hogy például az Egyházak visszakapják egykor elkobzott tulajdonaikat.

Kovács Lehel és Hantz Péter egyetemi oktatók, a Bolyai Kezdeményező Bizottság két alelnöke beszámolt a kolozsvári Babes-Bolyai Egyetemen zajló emberi-jogi, valamint az önálló Bolyai Egyetem újraindításának érdekében folytatott küzdelmeikről. Kovács Lehel elmondta: 2005. októberében aláírásokat gyűjtöttek az önálló Bolyai Egyetem érdekében. 2006. február 8-án 81 nemzetközi hírű tudós, köztük 12 Nobel-díjas professzor írta alá a levelet. Május 9-én ökumenikus imaestet szerveztek Erdély-szerte. Október 17-18-án nyílt napot tartottak az önálló magyar Bolyai Egyetemért, majd november 8-án elhatározták, hogy kétnyelvű feliratokat helyeznek el a jelenlegi Babes-Bolyai Egyetem épületében. 2006. november 22-én Hantz Péter kihelyezte a kétnyelvű táblákat, melynek eredményeként az egyetem adminisztratív tanácsa eltávolította őket az egyetemről. Ezt követően Erdély több nagy városában tüntettek a két fiatal egyetemi oktató méltatlan elbocsátása miatt, illetve a mellettük kiálló szolidaritási nyilatkozatot tízezer ember írta alá. Jelenleg a két egyetemi oktató csak kísérettel léphet be az Egyetem épületébe.

A tanácskozás érdekes színfoltjaként levetítették Csontos Lajos és Turcsány Péter Wass Albert földjén, a Mezőségről szóló filmjét, melyben a helyi lakók emlékeztek a neves íróra.

Az Erdély és Magyarország: két ország, egy nemzet az Európai Unióban címet viselő tudományos konferencián előadást tartott Constantinovits Milán egyetemi docens, Bodó Barna politológus, András Imre, az MVSZ képviselője, Fábíán Gyula egyetemi előadó, Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács alelnöke, RMDSZ-es képviselő, Bakk Miklós politológus és Sándor Krisztina, a Magyar Ifjúsági Tanács elnöke az erdélyi magyarság érdekérvényesítési lehetőségeiről.

A kétnapos konferenciát a Magyar Fiatalok Határok Nélkül Alapítvány (MFHNA) és az Erdélyi Magyar Ifjak (EMI) szervezték. Az MFHNA tagjai saját, valamint az alapítványhoz csatlakozók anyagi erejével kívánják támogatni a határon túl élő magyar fiatalok anyaországgal való kulturális, tudományos, oktatási és nevelési területen történő kapcsolattartását, melyet Magyarországon, vagy a magyar fiatalok érdekében külföldön fejtenek ki. Az MFHNA ifjai júliusban Burgenlandban (Őrvidéken) nyári egyetemet szerveznek "Tudomány és kultúra az Osztrák-Magyar Monarchiában" címmel.

Az EMI az erdélyi magyarság nemzeti öntudatra ébredése, szülőföldjén való maradása, megerősödése és önrendelkezési jogának kivívása érdekében végzi tevékenységét. Helyi szervezeteik működnek Csíkszeredában, Gyergyószentmiklóson, Kolozsváron, Marosvásárhelyen, Nagyenyeden, Nagyváradon és Sepsiszentgyörgyön. Az EMI 2007. augusztus 8-12 között szervezi III. EMI-táborát Gyergyószentmiklóson.

Frigyesy Ágnes